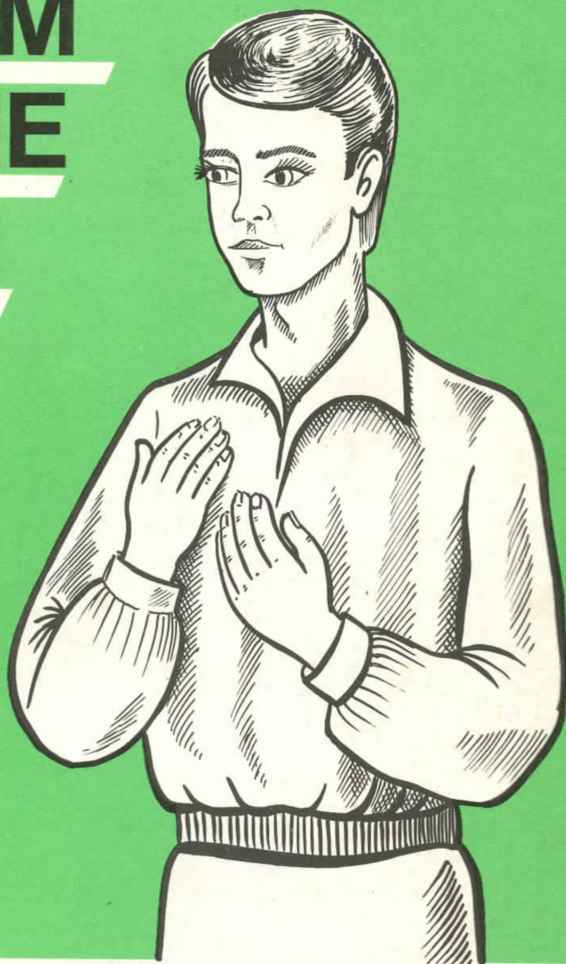
ZNAM KOME SAM

POVJEROVAO

52,70

André Fauvelle

ZNAM KOME SAM POVJEROVAO

Naziv izvornika
LA FOI CATHOLIQUE

S francuskog preveo
SREĆKO BOŠNJAK

Izdavač
župni ured
54415 ĐAKOVAČKI SELCI

ANDRÉ FAUVELLE

ZNAM KOME SAM POVJEROVAO

ĐAKOVAČKI SELCI 1983.

Likovna oprema
SLAVA GVOZDIĆ

Knjiga se može naručiti na adresu:
Župski ured
54415 Đakovački Selci

Tisak: GRO »Tipografija« Đakovo

Onaj tko pozna mlade i s njima razgovara o vjeri lako uviđa da oni ne taje teškoće koje ih kao vjernike uznemiruju a katkad i obeshrabruju u njihovom kršćanskom nastojanju. Oni opravdano očekuju odgovor svojih roditelja, odraslih kršćana, kateheta, propovjednika i župnika.

Pisac ove knjižice upravo polazi od spomenutih teškoća na koje nailaze ne samo mladi vjernici nego manje više svi kršćani u suvremenom svijetu. Razlažući najprije teškoće koje kršćani doživljavaju u raznim prigovorima, pisac nastoji prikazati nesporazume i osvijetliti temelj kršćanskog vjerovanja i življenja: Krista. U njegovu riječ možemo se pouzdati. Znamo kome smo povjerovali.

Knjižica će veoma dobro doći u ruke suvremenim kršćanima, napose katehetama i dušobrižnicima srednjoškolaca i studenata.

Pisac ove knjižice jest André Fauvelle, svećenik. Na službi je u College St. Julien, u Belgiji.

Od 1976. god. napisao je sedam knjižica vjerskog sadržaja: Certitudes, Le mariage chrétien, Jésus — Christ Fils de Dieu fait homme, Jésus — Christ, modele unique, A l' image de Dieu, La Foi catholique, Croire en Dieu.

JE LI VJEROVANJE U BOGA UZALUDAN NAPOR?

Tako neki misle i govore prigovarajući vjernicima. Zar je pametno postavljati pitanja: Odakle dolazimo, kamo idemo, koji je smisao ljudskog života? Pitanja o Bogu i o vječnom životu? Zar nismo na zemlji jednostavno zato da živimo i iskoristimo život za uživanje? Vi grozničavo tražite apsolutnu Istinu? Time uzrokujete nesnošljivost i fanatizam... Sanjate o vječnoj Ljubavi? Tako pripremate groznu prevaru... Pustite, dakle, sve to kraju i držite se Voltaerova savjeta: Mudrost je u radu i uživanju. Zašto se gubite u oblacima? Ostavite Boga u njegovu nebu, a živite na zemlji. I obrađujte svoj vrt...

Čovjek je previše malen za apsolutno i vječno. Velika pitanja nemaju odgovora. Zato ih ne postavljajte. Apsolutna Istina, vječna ljubav?... Tlapnje, obmane, varke, opsjene, iluzije, od kojih treba liječiti vaš bolesni duh. Treba živjeti iz dana u dan: tu je mudrost! Ako vas to ne zadovoljava, bavite se problemima čovječanstva...

Navedeni prigovor se odnosi na ljudsku narav. Na prvi pogled istina je , da su ljudi često ravnodušni, slabi. Stvoreni za Apsolutno, a zaokupljeni svojim brigama. Pozvani na Vječnost, zarobljeni brigama svog kratkog života... Ipak, odgovaramo: Pogledajete pažljivo oko sebe, proučavajte povijest. Uvijek i svuda vidjet ćete ljude kao nemirna bića, nezadovoljna i u stalnom traženju.

Neotklonjivi »zašto?«

Čovjek želi spoznati, gladuje za Istinom. Ne prestaje postavljati pitanja. Uvijek neprestano pita sad ovo sad ono. Ako nas dijete uznemiruje zbunjujućim pitanjima, znači da je po naravi usmjereno prema zadnjoj Istini. Kasnije, kao odrastao čovjek nastoji se osloboditi uznemirujućih pitanja, predajući se poslovima i uživanju. »Obrađujte svoj vrt«, govorio je Voltaire. Ali pitanja ostaju i dalje svuda... pa i u vrtu! Kad gledate nebo puno zvijezda, kad se divite ružičnjaku, kad gajite zečiće, stalno će se javljati pitanja: »zašto«.

Naš vijek nastoji ukloniti problem Boga. Bog je skoro daleko od misli naših suvremenika. Službeno je izbačen iz javnog života. Za ozbiljnije stvari smatraju se: ekonomijama, gospodarstvo stupanj života, standard, politika, uživanje. Živi se tako kao da Boga nema. Čemu se uznemiravati problemima o Bogu?

Ipak neotklonjivi »zašto« svuda je prisutan. Zašto prepreke, svađe, borbe i razdori u obiteljima ili među narodima? Zašto tolike brige? Zašto ogorčenja, očajavanje i terorizam? Zašto odbačena djeca? Zašto ratovi? Zašto mržnja? Zašto život? Zašto smrt? A, iza tih pitanja, koja se ne mogu izbjeći, osim uz stalnu rastresenost, skriva se veliko pitanje o Bogu.

»Zašto?« Kako se osloboditi te riječi? Ta riječ urezana je u ljudski duh. Pomiješana je s ljudskom mišlju. Ako je istina, da je čovjek »trska, koja misli«, kako reče mudri Pascal, onda se čovjek ne može osloboditi toga »tereta« a da ne misli. Nije mu moguće osloboditi se od onoga, što on jest!

Neotklonjivi »uvijek!«

Još više nego težnju za shvaćanjem i spoznajom, svi ljudi osjećaju potrebu za ljubavlju. Nema čovjeka bez srca. Duša čovjekova, duša, koja ljubi, htjela bi izići u susret ljubljenom biću i s njim se sjediniti. Ako je ljubljeno biće udaljeno, čovjek zbog toga trpi. Sreća u zajedništvu, žalost u odvojenosti... Radost u prisutnosti, žalost u odsutnosti...

Ljubav se ne može smiriti odvojenošću. Po ljubavi smo nakalamljeni na Apsolutno i na Vječno. Ljubav — STALNOST, uvijek!... Ljubav je glad za apsolutnim. Majka, koja izgubi svoje dijete, teško dolazi do smirenja, ne može se pomiriti s prekidom. Mjera je ljubavi: biti bez mjere!

Ali nesnosna odvojenost je neizbježna. Doći će dan, kad će oni, koji se ljube, biti rastavljeni jedno od drugoga. Tako, ljubav i smrt postavljaju nužno pitanje o apsolutnom, o vječnom, o Bogu. Zar ćemo zauvijek biti odvojeni? Zar će ljubav biti pobijeđena smrću? »Uvijek« ... kako ugasiti taj plamen? Kako izbrisati tu riječ, koja je utisnuta, utkana u vlakna našeg srca?

Sebičnost, egoizam »male sreće«

Razum se ne može osloboditi pitanja »zašto?« Srce ne može izbjeći ono »uvijek«. Ali, ove dvije riječi su kao rane. Zadaju muku. Zbog njih čovjek trpi. Da bi izbjegao te strijele, čovjek može nastojati izbjeći ih, ali to neće uspjeti.

Da ne bi trpjeli, ne postavljajmo pitanje i ne povezujmo se ni s kim. Tako mudruju neki. Ali, da li je to moguće? Zar se može biti sretan bez ljubavi? Zatvorite svoje srce, ako možete! Lju-

bite samo stvari i same sebe... Nije li to nesnosna tvrđava sebičnosti? Odurni egoizam! I je li to pravi život?

No, Božja nas riječ hrabri na našem putu, učvršćuje u vjeri i traganju za pravom mudrošću.

»Svaka je mudrost od Boga i s njim je dovijeka. Tko će izbrojiti pijesak morski i kaplje kišne i dane vječnosti?«

(Sir 1,1-2).

JE LI ZNANOST NADVLADALA VJERU?

Nerijetko se u našem vremenu obrazlaže potvrdan odgovor na gornje pitanje. Vjera se hrani poviješću i jednostavnim, naivnim slikama, koje sve žele rastumačiti. Kratko rečeno, vjera je odgovarala društvu, dok je bilo u djetinjstvu, na početku.

Ali, kad dijete naraste, njegov interes napušta povijest i veže se na praktične stvari. Odrastao je čovjek pozitivan. Odbacuje »Zašto«, kojemu je u djetinjstvu zadavalo brigu. Ne traži odgovore za nadnaravne stvari i oduševljava se za »kako«, kako vladati silama svemira, da izgrađuje novi svijet. Oduševljavaju ga parni strojevi, struja, atomi, a ne slike o Bogu. Vrijeme znanosti odgovara odraslom čovjeku. Danas je napredak znanosti i tehnike duboko promijenio uvjete života. Mentalitet se razvio i kršćanstvo se mora tome prilagoditi, ako želi preživjeti. Vjera govori o Bogu Stvoritelju, o grijehu, o smrti, o spasenju, o raju i paklu, kako je nekoć bilo pisano na ulazu u katedrale i u katekizmima. Ta vjera mora biti prekrojena i prilagođena znanstvenom mentalitetu današnjice: vjera odsad treba govoriti o Čovjeku, o Napretku, o Svijetu izgradnje. Svećenik neće više biti Svetinja čovjeka, nego »stručnjak za čovječanstvo« u izgrađivanju sveopćeg društva »pravednog i bratskog«. Crkva neće više biti mjesto, gdje će se slaviti SVETE TAJNE, nego centar okupljanja svih onih, koji vjeruju u budućnost čovjeka. Samo tako će kršćanstvo moći preživjeti.

Recimo prije svega, da je previše neozbiljno suprotstavljati vjeru, koja je pripadala djetinjstvu ljudskog roda, odrasloj dobi čovjeka današnjice, **koji je stigao do znanstvenih otkrića. To je kari-**

katura! Crkva nije nikad bila bez interesa za znanost i tehniku, a još manje za sreću ljudi, za mir i pravdu u svijetu.

Ali briga za bolji život na zemlji nije zadnja svrha njezina poslanstva. Crkva se brine za vječni spas ljudi. I nije mudro miješati naravno s nadnaravnim, vremenito s vječnim!

Šta treba misliti o ovom »znanstvenom mentalitetu?«

Racionalizam (kome je razum jedini izvor prave spoznaje i vrhovni princip života i kulture) obožava razum. Kao da će znanost moći sve rastumačiti. I da će nestati svih tajna i vjerovanja!... Nije li to previše naivno?

Znanstvenici su već postali skromniji. Stvarnost se pokazuje zamršenija i kompleksnija nego je izgledala njihovim predšasnicima.
Znanstvena metoda priznaje svoje granice. Znanost nije u stanju sve riješiti svojim instrumentima. Ruganje čudesima nije nimalo na čast nikome. Parapsihološki fenomeni pozivaju na razmišljanje. Činjenice iz života svetaca nešto su izvanredno, pa im se zaista učeni ljudi ne mogu rugati i odbacivati ih. Kaže se, kako će znanost čovjeka učniti sretnim. Nije li iznanašće znanosti uzrokovalo otrovanje svega i neće li doći dan da ugrozi čovječanstvo u njegovoj egsistenciji? Hiroshima, japanski grad, pokazala je našim suvremenicima, što radi atomska bomba! Čovjek se nije zaustavio na tom opasnom putu sa znanošću. Neutronska bomba, superbombarderi zapanjuju sada učenjake potresnim užasom. Progres nas ugrožava. Žrtva samouništenja postala je moguća. Znanost bez morala je slijepa. Zato znanost ne zadovoljava i nije sve u znanosti.

Ni razum ni znanost nisu došli na kraj duhovnog misterija dušâ. Pozitivizam (filozofija A. Comta) temelji se samo na onom, što se iskustvom saznalo. Pozivitizam nije »odrasla čovjeka« smirio od neizmjerne potrebe. »Ljudske znanosti«, koje teže za tim da zamijene moral i religiju u spoznaji ljudskog bića, donose smiješne odgovore, te velika pitanja o smislu života i smrti ostaju prisutnija i izazovnija nego ikad. Terorizam, pustošenja droge, nevolje mladeži tome su dokaz...

Ne gledamo li, kako se ljudi pitaju i traže često sa strepnjom i tjeskobom, na čemu bi temeljili svoj život i svoje djelovanje u društvu, koje je uzdrmano. Znanost ne daje ljudima razloge o životu i smrti, a preko tih pitanja ne mogu preći i odbaciti ih. To se jasno danas vidi.

Kršćanska vjera nije izmišljotina, nego se temelji na činjenicama

Istina je, da znanost sve ne tumači, te da je bez morala znanost smrtno opasna i da ne daje smisao života.

Prvi odgovor na prigovor jest ovaj: kršćanstvo se temelji na nedvojbenoj historijskoj objavi. Ne radi se o izmišljotinama, o bajkama, o pričama da bi se dao odgovor na pitanja, koja se postavljaju o ljudskoj sudbini. Ne radi se o nekoj ideologiji, o nekoj viziji svijeta i čovjeka proizašloj iz razmišljanja nekog mislioca.

Kršćanska vjera temelji se na stvarnim činjenicama, koje iznose vjerodostojni svjedoci. Slobodno je proučiti, da li ti svjedoci zaslužuju povjerenje. Vjera ne bježi od strogog historijskog proučavanja i kršćanin ne prezire niti se boji pogleda znanstvenika.

Prigušene duše

Znanost niti može srušiti niti zamijeniti religiju. Ali, ako su Razum i Znanost — ovi idoli — izgubili danas od svakog neumjerenog ugleda ipak ostaje istina, kako su u praksi doveli do materijalizma i zagušili duhove. Malo pomalo, čovjek je izgubio vid i ukus za nevidljive stvarnosti.

Moderni čovjek rob je »zemaljske hrane«, ali osjeća potrebu za Bogom i za molitvom. To mu je potrebno kao disanje. Ali njegova pluća su splasnuta, guši se a da to skoro i ne osjeća. Naše duše gladuju za duhovnim vrijednostima. Umiru od te gladi, ali su postale bez apetita, bez teka. »Čovjek ne živi samo o kruhu, nego od svake riječi koja izlazi iz Božjih usta«..., ali moliti nam je teško...

Rastreseni zbog lude utrke za vidljivom, opažajnom srećom, u napasti smo pomisliti da stvarnost duše i Boga ne postoje, jer ih malo osjećamo. Gluh niječe da postoji glazba... Tako bez strpljivosti okrećemo se od izvora žive Vode i trčemo oko raspuklih bunara tražeći obmane, iluzije.

Civilizacija, koju je oholost Razuma izgradila kroz dva stoljeća, ruši se pred našim očima.

Prisjetimo se na kraju Isusovih riječi:

> *Slavimo te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima«* *(Mt 11,25).*

DA LI KRŠĆANI VJERUJU IZ STRAHA?

Tako neki i danas misle te prigovaraju. Vjera je rješenje slabih. Vi se bojite i želite se osigurati, jer nemate snage da odvažno stanete pred stvarnošću života i nosite terete ljudske sudbine.

Vama su potrebne umirujuće sigurnosti. Vaš »Credo-Vjerovanje« ima odgovor za sve. Moral odlučuje jednom za uvijek što je dobro, a što je zlo. Svi ti odgovori pomažu vašoj lijenosti i siromaštvu vaše osobnosti.

Potrebno vam je osigurati se pod zaštitom »Boga osiguratelja«, koji garantira da će sve dobro svršiti za vas. Više se ne bojite smrti, jer vas čeka život nakon smrti. Ako vam se uvjeti ljudskog živvta čine nesnosni, utječete se »sutrašnjem raju«. Religija je »uzdah potlačenih«, utočište slabića, »prekogrobno osiguranje« slabića. Nije li to manjak plemenitosti?

Njihov prigovor temelji se na usporedbi kršćanske vjere s poganskim, neznabožačkim vjerama: To je osuda kršćanina, koji navodno moli da osigura svoje spasenje kao što su Rimljani-pogani molili Cereru, zaštitnicu poljodjelstva, da dobiju dobru žetvu u polju. To bi bio formalizam nekih kršćana, ali treba stvari dublje promotriti.

Lake sigurnosti

Kako ima smisla prigovoriti učeniku što je sretan, kad je dao dobar odgovor? Ljudski duh stvoren je za istinu i kad je nađe ili je primi, raduje se. Istina donosi veselje. To je sasvim naravno, jer smo stvoreni za spoznaju. Tko voli više sumnju nego istinu, njegov je duh deformiran. Tko voli više problem nego rješenje, njegov je

duh izobličen. Zar nije žalosno gledati neke intelektualce naših dana, kako muče duh stavljajući sve u pitanje, da bi drukčije definirali istine, koje su jasne ljudima zdrava razuma? Ako nekad sumnja može biti korisna kao sredstvo, ne može se proglasiti svrhom. Vlastitost je zdravog duha da bude potaknut pitanjem, ustrajan u traženju i ispunjen istinom.

Bilo bi drsko vjerovati da vjera daje odgovor za sve. Vjera vodi prema neiscrpnim stvarnostima. Da, religija daje smisao životu. Izvor je snage i radosti. Ali nije tako lako vjerovati i imati pouzdanje u Boga. Nekad je to heroizam. Vjerujemo, jer svjedok zaslužuje, da mu se vjeruje i jer on ima ključ ljudske sudbine, a ne zbog sebičnosti, za utjehu duše.

Sigurnosti vjere primaju se milošću, a ne postižu se razumom. Ne rađaju se ohološću, nego poniznošću i priznanjem.

Osiguranje vječnog života?

»Tko vjeruje u me, ako i umre, imat će život vječni«. — Onaj, koji uzvjeruje, spasit će se!« — Ja sam Put, Istina i Život!« — »Kruh, koji ću ja dati, Tijelo je moje za život vječni!« Kršćanin ove riječi uzimlje ozbiljno, jer su to Isusove riječi. Nije ih kršćanin izmislio! Treba znati, da Krist nije varalica ili žrtva iluzije. Kršćanstvo nije tvorevina mašte, nije izmišljotina.

Nikad se ne može dosta naglasiti, da je vjera kršćanina utemeljena na historijskoj, objektivnoj, stvarnoj Riječi. Katolička je vjera drukčija od maglovitog osjećaja, koji se javlja iz tjeskobne duše. Vjera odgovara našoj želji da uvijek živimo, da ne budemo odvojeni od braće. Vjera donosi jedini mogući odgovor za našom težnjom za vječnošću, ali ta radosna vijest nije naše iznašašće. Objavljena je od Boga, ima svoju povijest.

Kako smo stvoreni za istinu, stvoreni smo da živimo i stalno ljubimo. Têk za životom znak je dobrog zdravlja. Zar je to manjak plemenitosti voljeti više život nego smrt? Ako božansko obećanje vječnog života uzrokuje radost, sasvim je naravno. »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječ života vječnoga!« Zar ćemo to odbiti, jer je odveć lijepo?

Utočište slabih?

Krist obećaje vječni život, ali uz uvjet da umremo grijehu. Treba nam uništiti oholost, sebičnost i ispraznost, što zaokuplja naše srce i drži ga u ropstvu. Silan je to program! Ne radi se o provođenju života u fotelji! Kršćanin se ne može zadovoljiti etiketom, a još manje praznim formalizmom. Put, koji obvezuje i vodi u nebo, ide po Križu. Žrtva, tj. prihvaćena i prikazana smrt iz ljubavi u jedinstvu s Isusom, obvezuje do kraja.

Kršćanin nije više miran. Njegova vjera potiče ga kao žaoka! On mora postati svet, ali njegovo tijelo ne da se tako lako pobijediti. Kršćanski život je izvaredna borba! Divovi vjere su vojnici puni snage. Njihova krepost postiže se uz teške žrtve. Govoriti o vjeri u Bogu kao o nečem bez pokreta, znači ne poznavati je. Stvarnost je sasvim drukčija: bezrazložno traženje sitne sreće svijeta, iluzorni snovi raja na zemlji, besmisleno nastojanje da se stvori savršeno društvo, to je opium, što za neko vrijeme može rastresti čovjeka da ne misli na Boga. Kad se opsjena raspline, čovjek bez Boga nađe se prevaren, bez snage da nosi teret života i da nosi svoju sudbinu. Je li u tome sva plemenitost?

Radije se udubimo u riječi sv. Pavla:

»Svukoste starog čovjeka s njegovim djelima i obukoste novoga, koji se obnavlja za spoznanje po slici svoga Stvoritelja«. (Kol 3,9-10).

PREZIRU LI KRŠĆANI ŽIVOT?

Događa se da nevjernici gdjekad omalovažavaju vjernike i govore im: Nesposobni da uživate život, izmišljate Boga i dršćete pred njim. Pronašli ste grijeh, da se prepustite smrti! Vjera je bolest slabih. Svako uživanje vam je sumnjivo. Mjesto da se uhvatite u koštac sa životom, da se dočepate užitka, vi se radije prepuštate bijedi. Živite na koljenima. Nije li to zločin protiv žvota, kad djecu učite da kleče priznajući se grješnima i tražeći milosrđe i oproštenje? Čemu ta »suzna dolina«, o kojoj govore vaše molitve? Odbacite te utvare vaše vjere i iskoristite život!

Taj prigovor zaveo je neke kršćane, pa da izbjegnu optužbe da su pesimisti, odbijaju kršćanski moral i niječu stvarnost grijeha udaljujući se od bitnosti kršćanstva.

Kršćanstvo je ozbiljno

U Evanđelju Krist se ne smije i njegov zemaljski svršetak je tragičan. Osuđen je na smrt, raspet je na križ. Kršćanski znak je instrumenat smrti, kazne, muke: križ. Ništa nije tako daleko od duha Evanđelja kao prazni optimizam, kao da zlo ne postoji na svijetu.

Mi smo u središtu problema ljudske sudbine: ako grijeh ne postoji, kršćanstvo se ruši.

Zlo je stvarnost kao i smrt

Ne treba se zanositi iluzijama: kršćanstvo nije izmislilo grijeh.

Zlo postoji i samo ga tvrdoglavi slijepac ne želi vidjeti. Smrt, zadnja posljedica grijeha, također postoji. Kad ljudi više ne vjeruju u grijeh, nastoje, ali uzalud nastoje, ne uvidjeti stvarnost smrti. Smrt je svagdanja i neposredna stvarnost. Svi su joj podložni bez obzira mislili na to ili ne. Gledamo smrt drugih. Znači li to biti pesimist gledati svojim očima ljude kako se mrze, kako se preziru, kako se omalovažavaju? I tvrditi da je to žalosno! Zar je to pesimizam postavljati pitanja zašto se čovječanstvo uništava u ratovima, koji uzrokuju milijune mrtvih? Zar je to pesimizam kad se pitamo zašto tolika bratska mržnja, zašto tolika patnja i osamljenost, zašto neizbježna smrt na kraju našeg života na zemlji? Slijepci su, koji to ne vide i ne postavljaju pitanje u vezi s tim!

Predbacuje nam se da nemamo têka za život

Sreća bez problema, bez pitanja i sućuti, svodi se brzo na užitak ili na mahnito utrkivanje za »imanjem!« Lažni raj konforta i uživanja, što nam ga obećavaju javni oglasi putnih agencija. Uživati život, imati sve što svijet nudi, ne lišavati se likera, mirisavih sapuna, posebnih automobila: to je reklamska sreća! Da, ako je sreća u tome ne imati probleme, ne osjetiti patnju, zar to nije sreća pileta, koje se sunča u pepelu...

Ta uživalačka sreća bez nadiskustvenosti, bez Boga jest varka, obmana, opsjena. Takva sreća ne postoji. Oni, koji imaju sve, što im svijet može pružiti, ostaju nezasitni, nezadovoljni, često žalosni, nerijetko očajni, uvijek prevareni: jer što se više ima, više se želi imati, a nikad se ne može imati sve... Zemaljskoj sreći staje na kraj starost, bolest, odvojenost, smrt. Pravi je život nešto posve drugo.

Kršćanstvo nije žalost nego radost

Dok ateizam često s previše naivnog optimizma prelazi na najcrnji pesimizam, od iluzije dolazi do prevare, kršćanstvo ostaje uvijek stvarno i uravnoteženo. Ne zatvarati oči nad grijehom, nad smrću! Ne stavljati u sumnju bitnu vrijednost života! Ne griješiti protiv nade! Divno je opstojati i sve što postoji dobro je i lijepo, kad se sve prima od dobrote Božje!

Dva velika principa kršćanskog humanizma jesu: ljudska je narav ranjena grijehom, ali nije potpuno pokvarena. Milost Božja ne razara narav, nego je usavršava.

U nadnaravnom nacrtu Kristova žrtva pobijedila je smrt: »Smrti, gdje je tvoja pobjeda?« To je uzvik radosti sv. Pavla apostola. Sigurno, treba umrijeti samom sebi i svijetu, ali to znači živjeti potpuno u Bogu. Smrt bijaše negativna, a križ Isusov čini je pozitivnom. Smrt je uništenje, ali ako se žrtvuje, postaje izvor života. To je smisao riječi iz Evanđelja: »Ako zrno umre...« »Blago vama, kad vas usprogone...« Nek vaša radost bude potpuna..« »Ja sam Put, Istina i Život«. Zadnja riječ Kristova je u Životu, u plodnosti, u radosti. Isusova vjera nije vjera smrti, nego smrti gleda u lice da je pobijedi.

Dokaz su činjenice

Povijest kršćanske civilizacije pokazuje da vjera hrani i jača têk za životom. Ta je civilizacija karakteristična po svom dinamizmu i vitalnosti. Tamo gdje je kršćanstvo živo, tamo se razvija duhovna, intelektualna i ekonomska aktivnost. Vjera je kvasac razvitka. Ako Zapad izgleda poput bogatog vrta, to dugujemo monasima, koji su ga krčili, kultivirali, izgrađivali... Da, tko ima vjeru u Boga, radi s optimizmom u vrtu Stvoriteljevu. I ako su dva vijeka neobuzdanog liberalizma sve poremetili, znak je da su »humanitarne« ideologije odsjekle čovjeka od njegova pravog korjena. U kršćanskom realizmu nikad prolazno ne gubi svoju postojanost. Ali svaka stvar mora biti na svom mjestu: duhovno prevladava nad materijalnim, vječni život nad tjelesnim. Putujemo prema Nebu. Crkva zemaljska već je početak Neba, a crkva od kamena već je slika Tajanstvenog Tijela. Sve je pod okom Božjim.

Da li se vjerom gubi têk za životom?

Primjer svetaca je jasan. Sve prolazi fazom čišćenja. Oni prihvaćaju da umru samima sebi i svijetu. Bog prihvaća njihovu žrtvu i vraća im stostruko, što su prikazali i darovali... Istina, treba najprije umrijeti, treba proći po Križu, ali to zato da se dođe do radosti, koja je plod života.

> *»Zaista, zaista, kažem vam, ako pšenično zrno, padnuvši na zemlju, ne umre, ostaje samo. Ako li umre, donosi obilan rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga...« (Iv 12,24—25).*

Znak autentičnosti i svetosti kršćanske jest vitalnost i plodnost. Svetačke slike zrače mirom i radošću.

Ne samo što kršćanstvo nije žalosno, nego naprotiv poštenje obavezuje da se prizna, da sve što nije kršćansko, svršava u žalosti... »Jedina žalost jest ne biti svet«...

U ČEMU SU KRŠĆANI BOLJI OD DRUGIH?!

Čujemo često slijedeće prigovore: Oni, koji se priznaju kršćanima, vladaju se kao i ostali. Kršćani nemaju zašto biti ponosni, ni gledati na druge s visoka. Koliko krivnje, koliko sablazni u kršćanskim obiteljima, koje su na glasu kao kršćanske!

Kad je utjecaj Crkve na društvo bio vrlo velik, zar je sve bilo bolje? Rat, nepravda, tlačenje, zar su bili uklonjeni, pobijeđeni? Ne! A što reći o skandalima i nasiljima same Crkve?

Kršćanstvo malo mijenja i pojedince i društvo. Kako tumačite ovaj manjak djelotvornosti?

Od svih prigovora ovaj nam izgleda najnepravdeniji i najzlobniji. Međutim, istina je da vjera malo preobražava. Tolike molitve, Mise, Pričesti i tako mršav rezultat! »Što više idite na Misu, više postajete vražići«, govorila je jedna majka svojim nevaljalcima... Ovaj prividni neuspjeh jednostavno dokazuje, kako nije mala stvar, kako nije jednostavno postati svet i da nije dosta pripadati Katoličkoj Crkvi da se živi »po Srcu Božjem«.

Nije lako promijeniti srce, nije se lako izgraditi!

Jer ne radi se da ljudi dođu na ulicu da proglase poboljšanje. Radi se — a to je nešto drugo — da se duše oslobode teškog ropstva grijeha. Možemo vidjeti svaki dan krize oholosti, zavisti, mržnje. Oko sebe upoznajmo srca, koja izjeda strast za novcem, za uživanjem, za

slavom. Zaista, grijeh je okrutni tiranin, nemilosrdni krvolok. Drži nas kao utamničenike.

Vjera i Božja milost uvode u nas aktivni princip ozdravljenja: Duha Svetoga. Njegovo je djelovanje u tome, da izliječi od grijeha i da izgradi svetost. Duh sveti želi nas promijeniti i učiniti da budemo blagi i ponizni po Isusovu primjeru. Ali, da li mu dopuštamo da djeluje u nama? Ako nas kršćanstvo malo mijenja, znači da smo malo kršćani. Ako ne ozdravljamo, ako u sebi ne pokazujemo snagu Božju, pogreška je u nama, a ne u lijeku, kojeg ne upotrebljavamo. Da se mogne suditi kršćanstvo, treba procijeniti »djelotvornost« kod onih, koji su ga uzeli ozbiljno, a ne kod nemarnjaka i slabića, osrednjaka.

Treba suditi po pravim uspjesima

Promatrajte silnu povorku, nebrojeno mnoštvo svetaca i svetica, ljudi i žena temeljito izgrađenih snagom Duha Božjega. Mladi i stari, skromnog porijekla ili iz viših krugova, kako se kaže, različitih po svojim darovima i po svojim karakteristikama, a svi su se izgradili na Božjoj ljubavi.

Kao što je duga u različitim bojama, tako su i sveci s različitim duhovnim ukrasima. Duh Božji ih je oblikovao kao nova stvorenja. Više na njima nema oholosti, egoizma, taštine. Čudo je ostvareno. Oni su sada odsjev božanstva. Vidljiv znak uspješnosti Božje milosti. U njima je Bog izgradio remek-djelo!

Sveci jačaju našu vjeru i našu nadu. Zahvaljujući njima, naš put prema Bogu lakši je. Oni su naš ponos, jer su vrhunac Čovječanstva. Oni su naš ponos, jer su vrhunac čovječanstva. Oni pratioce u životu, izabrat ćemo njih, a ne one, koje svijet slavi. One bez Boga! Slava ljudska za

nas nema vrijednosti. Bogatsvo, šefovi zemalja, znanstvenici, glumci, svi oni zaostaju u vrijednosti prema svecima koje je izgradio Duh Sveti. Kod njih nema sebičnosti, zlobe, zavisti, oholosti, mržnje, osvete, nikakvih zlih namjera!

Tko neće da vidi, kako su sveci, Božji prijatelji, bolji od drugih, slijepac je ili zlobnik. Kršćani se usavršavaju mučnim putem, nasljedovanjem svetaca, nasljedovanjem Krista. Zar bi oni bili bolji, ako bi odbacili taj put? Neuspjesi i padovi ne smiju nas obeshrabriti. Sveci su koracali teškim i trnovitim putem prema savršenstvu, prema visinama.

Što reći o kršćanskom društvu?

Povijest, koju su napisali neprijatelji Crkve, crno i nepravdeno su prikazali vremena, u kojima je vjera izgrađivala društvo. Danas su te laži demaskirane, razgolićene.

Kršćansko društvo izgrađuje se na Božjim temeljima. Ljudi su po sebi nejednaki, ali u vjeri jednako su otkupljeni u Kristu i svi su jednako pozvani na vječni život. U Kristovu otkupljenju nalazi se pravo ljudsko dostojanstvo. Jednakost među ljudima može biti samo u Bogu. U kršćanskom društvu ništa nije besmisleno. Uvjeti života često su teški, ali trpljenje ima svoj smisao. Smrt je svagdanja stvar, ali trpljenje i smrt povezani su s Isusovim Križem i s Nebom. Nada je uvijek jača.

Kršćansko je društvo živo. Ništa nije bezlično ni anonimno. Temeljni optimizam, têk života ponovo se rađa nakon svih katastrofa. To je društvo bujno, radosno i plodno.

Jasno, grijeh nije izbrisan na magičan način. Ljudska narav ne postaje automatski izliječena od

strasti. Ali Bog je svuda prisutan i stalno pozivlje grešnike da se obrate.

Sigurno, Crkva je koji put napastovana od vremenitih moći, a to je klerikalizam, ili snagom novca i svjetovnih uživanja, a to je moralna dekadenca. Crkva je ljudsko društvo i mora se stalno obnavljati. Ali, Bog, koji je ne napušta, daje joj stalno u tome svoju snagu.

Kršćansko društvo razlikuje se od »naprednog slobodnjačkog društva«. Društvo lažne jednakosti rađa samoću! Uživalačko društvo nije sposobno nositi teret života, pa se prepušta samoubojstvu. Koji se drže Riječi Božje, koja daje smisao životu, prihvaćaju smrt da bi živjeli u Bogu.

Imajmo na umu Isusove riječi:

> *»Ustat će mnogi lažni proroci i mnoge zavesti. Razmahat će se bezakonje i ohladnjeti ljubav mnogih. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen« (Mt 24,11-13).*

JESU LI KRŠĆANI NESNOŠLJIVI?

Malo tko od nas nije već više puta čuo slične zamjerke: Kršćani uopće, a najviše vi katolici, prisvajate pravo, da samo vi imate potpuno pravo u svemu. Vaša vjera izražena je u dogmama, u formulama, koje ste definitivno utvrdili. Najpretjeranija od tih dogmi jest tvrdnja da jedan čovjek, Papa, jest neprevarljiv i da ima vlast u vjerskim stvarima odlučivati što je istina, a što je neistina. Takva netolerancija, nesnošljivost je strašna, jer dovodi do naučnih konflikata, do sukoba ideja, do vjerskih ratova. Zašto ne prihvatiti različitosti? Zašto tražiti obraćenje? Zašto ne stvoriti religiju bez krutih istina? Vjeru široko otvorenu svima koji traže da žive po vjeri i koji su dobre volje? Nek se religije što prije slože, da puste Credo--Vjerovanje i isključivu nauku, koja dijeli.

Dogmatska nesnošljivost zatvara religiju u formule, koje su mogle nekoć biti shvatljive, ali danas ne. »Credo-Vjerovanje« uvijek je povezano s prošlošću. Svaka je dogma konzervativna, povezana s definitivnim istinama, koje koče svaki napredak misli, da se drukčije gleda na svijet i na čovjeka.Stvaralaštvo je blokirano tradicijom, koja ponavlja iste stvari istim riječima. Pustite svakome mogućnost da traži nove puteve prema nevidljivom.

Onaj, koji prigovara katolicizmu njegovu nesnošljivost, oslanja se na slijedeću ideju: čovjekov duh ne može doći do stvarne istine. Razum je nesposoban spoznati objektivno temelj stvari. Taj se princip zove subjektivizam. Ako bismo to prihvatili, morali bismo priznati da nitko ne može težiti za istinom. Prema tome nema istine, koja je za sve. Koliko ljudi, toliko istina...

Mi odbacujemo taj subjektivizam. Za nas, razum dostiže stvarnost. Istina, razum je slab i ograničen, ali unatoč njegovih slabosti, dostiže stvarnost. Naš razum dostiže istinu, koja se objektivno nameće svakome razumu.

Da budemo jednostavniji, promotrimo samo ovo: kad bi svaki imao »svoju istinu«, bio bi nesposoban da se složi u bilo čemu, jer svaki je zatvoren u svojoj ideji. Ako nema objektivnog kriterija, svatko bi imao pravo i nitko ne bi imao pravo.

Tako je to protivno zdravom shvaćanju. Ako jedan nešto tvrdi, u što je uvjeren da je točno, a drugi to niječe, nastaje svađa. Jednostavni ljudi, zdravog razuma, uvijek su realisti. Govore istinu, i kad reknu nešto stvarno, osjećaju se slabo, kad se tvrdi protivno. Naravno da je istina nesnošljiva. Istina ne trpi neistinu!

Kakva bi to bila religija bez Istine?

»Tolerantna religija« svodi se na jednostavni osjećaj, na subjektivnu impresiju, očito, proizvoljnu. Bog bi prema takvoj religiji bio neka nejasna stvar, nešto bez temelja, bez značenja, bez osobnosti. Bio bi neka vrsta maglovitog, neodređenog, nejasnog božanstva, da bi ga svatko zamišljao »po svojoj ideji«.

Tako bi zapravo ljudi stvorili Boga! Svi takvi bogovi, sadašnji i budući, mogli bi mirno zajedno postojati u velikom Panteonu, hramu svih religija...

To bi bila nepodnosiva konfuzija. Proroci su govorili: »Samo je jedan Bog! Nema drugih bogova! Kršćani odbijaju, da uvedu Krista u rimski poganski hram Pantheon. Zbog toga su za rimskih careva bili neobično okrutno progonjeni. Vjernost jedinom Bogu držala ih je, da su ostali, dok je rimskih poganskih, neznabožničkih careva

nestalo. Krivi bogovi nestaju u mitološkim muzejima, jer su bili ljudske izmišljotine. Tako će biti sa svim lažnim božanstvima koja je čovjek izmislio, izmišlja ili će izmisliti »po svojoj mjeri«.

Prava tolerancija, prava snošljivost

Kršćanstvo se ne može razbiti, poništiti, jer je to objavljena religija, utemeljena na historijskoj stvarnosti svjedočanstva, na Božjoj Riječi, a ne na subjektivnoj želji, ljudskom osjećaju. Dakle, kršćanstvo ne može prihvatiti da se postavi uz druge religije. Inače bi se zanijekalo i počinilo samoubojstvo. Kršćanstvo je ona religija, o kojoj je sveti Pavao govorio Atenjanima, koji nisu poznavali pravog Boga. Kršćanstvo ne može dopustiti da bude zavedeno religijskim sinkretizmom, pseudoekumenizmom!

Ovo ne znači da se kršćanstvo želi nametnuti silom. Vjera je slobodni odgovor, a ne nasilje. Isus se nije nametnuo po anđeoskim legijama. Apostol je širio vjeru svjedočenjem, tj. šireći istinu primljenu od Boga. Atenjani su ga odbili, a drugi su primili Božju Riječ koja je donijela plod u njihovim dušama.

U isto vrijeme odbijamo slijepi fanatizam, koji guši savjest, te liberalnu toleranciju, koja niječe istinu. Točno je govorio sveti Augustin: »Treba ubiti zabludu i ne prestati ljubiti onoga, koji se vara«.

Katolička vjera guši misao

Sigurno, ne pripada ljudskoj misli da stvara božanske stvarnosti. Bog postoji neovisno o tome, što čovjek o njemu misli. Bog ne traži od ljudi dopuštenje da On bude. Bog se objavljuje, polako otkriva svoje lice i čovjek prima Božju Riječ. Čovjek nema »nikakve religiozne kreativnosti«. Bog ima svu inicijativu.

Ali, s druge strane, Bog se objavljuje s ljudskim riječima. S riječima sv. Pisma i »Creda-Vjerovanja«. Te riječi imaju stvarni smisao i ta stvarnost, koju riječi izražavaju, bogata je i duboka, da je razum neće nikad iscrpsti. Da izrazi divote Božje, kršćani se služe mnogim načinima. Ljudski razum nije blokiran Božjom stvarnošću.

Duh nije zagušen. Naprotiv, vjera osvjetljuje sve novim svjetlom uz uvjet da naš razum bude na svom mjestu... Nažalost, često »kreativnost« misli je ohola... Poniznost nam pomaže da ljubimo Boga i postanemo sveti na najrazličitiji način i uvijek novi način.

Isus jamči plodonosnost onima koji ostanu s Njim povezani:

> *»Ja sam trs, vi loza. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete ništa učiniti. Ako tko ne ostane u meni, izbačen je kao loza, i osušio se«... (Iv 15, 5-6).*

MOŽE LI BOG TOLERIRATI TRPLJENJE?

Evo opet teškoće koja se vjernicima predbacuje. Svi smo vidjeli nepodnosive slike umiruće djece od gladi u Sahelu (Afrika) ili žalosni prizor siromašnog svijeta zgnječenog potresom ili brojne žrtve ratova. Zar sve vrste patnje i smrti ne viču i ne predbacuje Bogu njegovu nepravdu?
Kako to, Bog svemogući, ali bez osjećaja prema svakodnevnim žrtvama, koje su često više ili manje nevine?

Kako Bog može dopustiti da se sve to događa, ako je dobar? Nije čudo da se ljudi revoltiraju i ustaju protiv Boga.

Nitko se ne buni protiv apstraktne ideje. Nitko ne zove na račun Slobodu, Progres ili Čovječnost. Ali Bog kršćana osobni je Bog i prema tome odgovoran. Ne može se opravdati da ne zna ili da ne može, jer je svemožni Otac.

Ipak, na mnogim stranicama Sv. Pisma čitamo: Bog nije stvorio bića da ih gleda kako umiru. Živi je čovjek slava Božja. Pa, kako onda dopušta smrt, kad je za život?

Tajne zla

Odgovor vjere jest ovaj: Bog je riskirao da se njegov nacrt osujeti. Da mu se ljudi usprotive i ometu ga. Ohološću i bunom stvorenja. Ne znamo u potpunosti, kako je prva pobuna ušla u svijet, ali lako ustanovljujemo da je oholost jedna stvarnost, da duh buntovnosti nije apstrakcija. Netko je zaveo čovjeka i stvorenja u nepokretnost i nered. Ali, zašto je Bog stvorio bića,

koja su u stanju reći Bogu: »Neću!« To je tajna slobode anđela i ljudi! Bog nas je želio imati slobodne, da ga možemo ljubiti. Ne može nitko ljubiti, ako nije slobodan. Dakle, tko može reći »Hoću«, može reći i »Neću«, jer je slobodan. Grijeh i zlo su nastali i nastaju zbog toga, što je čovjek slobodan. Grijeh je svojevoljni otkaz čovjeka da Bogu u zahvalnosti služi.

Zato je sveti Pavao govorio, kako je grijeh ušao u svijet i s grijehom bijeda i smrt. Cjelokupno čovječanstvo tim je pogođeno, jer nismo izolirani pojedinci, nego solidarna obitelj. Ali čovjekov grijeh ujedno je i osoban (čovjekova sloboda angažirana je u svim njegovim činima) i solidaran (čovjekovo »Neću« solidarno je s »Neću« cjelokupnog čovječanstva).

Bog je na našoj strani

Kršćanska vjera uči nas još, da je Bog svoje djelo ponovo uzeo i obnovio ga na još divniji način nego što bijaše kod stvaranja.

Bog, koji postade čovjekom, stao je na stranu čovjeka i uzeo ljudsku narav i ljudsku sudbinu. Da obnovi tu narav pobjedom nad grijehom i smrću.

Kako? Svojevoljno umirući na križu iz ljubavi prema ljudima. Žrtva križa mijenja smisao smrti. Kazna postaje instrumenat spasenja. Isus Krist, novi čovjek, prihvaća smrt, da dade život. Umiremo da uskrsnemo s Isusom.

Ove objavljene istine rasvjetljuju »ljudsku sudbinu«. Bez tih istina, ljudi ostaju neznalice i slijepci. Ne znaju ni tko su ni što će biti. Doslovno, životare bez Boga. Zato je smrt postala strašilo za čovjeka bez Boga. Čovjek je ne želi gledati ni znati za nju, odbija je, ali uzalud.

Zaista, ove duboke stvarnosti: Bog, grijeh, smrt, otkupljenje, ostaju tajne, koje naš slabi

razum ne shvaća potpuno. Nismo ih u stanju rastumačiti, kako bi željeli, ali ne može se nijekati, da su te stvarnosti središte kršćanstva, Radosne vijesti spasenja u Isusu Kristu. To je kršćanstvo ili nije ništa.

Kako optuživati Raspetoga? Zašto?

Kako se može optuživati Bog zbog trpljenja i smrti, kad je Bog postao čovjekom, da mogne nositi patnju i podnijeti sam tu smrt? Grijeh bijaše velika stvar, te je Bog predao svog Sina, da pobijedi grijeh svojom mukom i smrću! Smrt nevinoga Krista-Boga bila je jedini način da se pobijedi zlo i da se otkupi griješni čovjek!

Bog nije poganski idol Jupiter, koji uništava i ubija. Smrt više ne skandalizira, kad se pogleda na Križ, na kojem je Isus-Bog umro. Smrt Kristova nosi u sebi smrt svih nevinih. Krist je prvi pravednik-patnik i On po svojoj Žrtvi uzimlje sve, što je žrtva.

Kršćanin je onaj, koji vjeruje da je žrtva Isusa Krista, Kristova smrt prihvaćena iz ljubavi, pobjeda nad smrju otvara pristup u život vječni. Ideal kršćanstva bit će da umre s Isusom da živi s Njim i da pomaže na Otkupljenju prikazujući svoj život kao žrtvu za spasenje svijeta. Kršćanin gleda na svoje trpljenje i na svoju smrt kao na sudjelovanje na Križu. U kušnji, kršćanin sluša glas, koji mu govori: »Zar nećeš trpjeti sa mnom? Zar nećeš umrijeti sa mnom?«

Kako god postoji misteriozna solidarnost zla, tako postoji i misteriozna solidarnost dobra, solidarnost prikazane patnje. To je općinstvo svetih! Prvi mučenici bili su djeca nevinih. Tko zna vrijednost otkupljenja njihove žrtve? Tko zna težinu i veličinu otkupljenja svih patnja nevinih? Tko zna, kolike su ljudske muke prikazane za spasenje duša? Jer, biti kršćanin znači radost

prihvaćanja smrti kao žrtve, znači prihvatiti svoj udio u Križu Kristovu. Pred Zlom, pred Trpljenjem i pred Smrću, Isus-Krist raspeti, Bog Otkupitelj, na istoj je strani gdje smo i mi.

Nema odgovora na problem trpljenja i smrti, ako to nije kršćanski odgovor. Sva patnja, sva trpljenja su apsurdnost, ako nisu dragovoljno prihvaćena i prikazana. Na tužbe protiv Boga, odgovara sv. Terezija iz Lisieux-a: »Nema veće radosti nego trpjeti iz ljubavi!«

Morali bismo prije svega proniknuti u tajnu nedokučive Božje ljubavi:

> *»On, trajni lik Božji, nije se kao plijen držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe »oplijeni« uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan, obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe, poslušan do smrti, do smrti na križu« (Fil 2,6-8).*

KRŠĆANI I IZGRADNJA SVIJETA

Budući da pitanje o Bogu dijeli ljude, pustimo to pitanje po strani. Neka svatko radi na tom području po svojoj savjesti: to je privatna stvar. Ali zar ne bismo mogli, u neznanju i poštovanju svih vrsta bogova, pozvati sve ljude, da bratski izgrađujemo ovaj svijet, pitaju nas nevjernici. Složimo se u definiciji Čovjeka i njegovih prava i na tom temelju izgrađujmo bolji svijet u jedinstvu sa svim ljudima dobre volje zaljubljeni u dostojanstvo ljudskog bića i u povjerenje u njegovu dobrotu. Nije li to plemenit ideal, koji bismo predložili mladeži svijeta?« Kad bi svi ljudi svijeta htjeli jedan drugom pružiti ruke...«

Zar sami ljudi mogu uspjeti izgraditi svijet da bude sretan? Kad bi ljudi uspjeli izgraditi bolji svijet bez Boga, trebalo bi zaključiti ili da Bog ne postoji, ili da je indiferentan i kao da se ne zanima za nas. Ali takav Bog bio bi apstrakcija, a ne osoba!

Da bi se uspjelo bez Boga, trebalo bi, da ljudi budu sposobni reći, što je čovjek neovisno od svog Stvoritelja. Trebalo bi da čovjek, bude svoj vlastiti uzrok, dakle da je apsolutan, da je sam Bog! Da se uspije bez Boga, trebalo bi, da ljudi budu po naravi dobri ili najmanje da budu sposobni po svojim vlastitim silama učiniti da u njima pobijedi dobrota i u društvu da pobijedi pravda i bratstvo.

Ova tri uvjeta uspjeha izgradnje svijeta po samim ljudima u temeljitoj su opoziciji s krišćanskom vjerom. Krišćanska Vjera ispovijeda, da je Bog osoba, da je Bog stvorio čovjeka i da je s njim povezan svim svojim bićem, te da je čovjek ranjen grijehom izvornim ili istočnim i da je nesposoban sam ozdraviti;

Ako Bog postoji, On ne može biti sveden na ulogu pasivnog promatrača. Ne može ostati nepovezan sa sudbinom svijeta. Bog, koji je stvorio svijet i koji zna, kako mora funkcionirati, bio bi isključen iz povijesti. Bez Boga ljudi mogu jedino graditi babilonsku kulu, grad konfuzije.

Povijest govori o toj iluziji, obmani, tlapnji, opsjeni...

Kad ljudi žele izgrađivati svijet bez Boga, oni sami odlučuju što je čovjek i što mora biti njegova sreća. Ili drukčije rečeno, oni se ne trude da definiraju sreću, nego da je neprestano stvaraju. Prave planove i nastoje da ih nametnu, a čovjek im je kao apsolutan, a njegova sreća zemaljska kao svrha. Uloga je »mudrih« da mjesto vjere u Boga šire vjeru u idole kao što su Znanost, Blagostanje, Novac, Država, Revolucija... Ali koji god bio sistem u modi, mjesto obećane sreće, postiže se uvijek protivno.

A što veli kršćanstvo? Čovjek je ranjen grijehom, koji je izvor mržnje i sljepoće. Da bi se postigao mir i pravda, treba uništiti grijeh: oholost i sebičnost, egoizam, a ne graditi utopije, kule u oblaku utemeljene na tobožnjoj prirodnoj dobroti čovjekovoj. Samo žrtva Kristova može izbrisati grijeh i stvarno promijeniti srca ljudska. Križ Kristov jedini je put prema miru, pravdi i bratstvu. U Isusu sve mora biti pomireno. Obratiti se Kristu znači izgrađivati pravi mir i istnitu pravdu.

Ideja bratskog društva svih ljudi uostalom kršćanska je ideja, samo što je posvjetovnjačena, otkinuta od svog nadnaravnog korjena. Božji je nacrt sve ujediniti u Kristu i po Kristu. Kad bi ljudi mogli postići tu svrhu svojim vlastitim sna-

gama, Utjelovljenje i Otkupljenje Kristovo bilo bi suvišno. Čemu Isus Spasitelj, ako se možemo sami spasiti ili ako nam ne treba spasenje? Križ bi bio suvišan... To bi bila neka relgija bez nadnaravnosti, bez istina i zapovjedi, bez zakona, prazni kult iluzorne bratske čovječnosti. Siromašni čovjek, odsječen od nadnaravnog korjena, morao bi vjerovati jedino u sebe!...

Zar kršćanin ne može ni u čemu surađivati s nekršćanima?

Kršćanin ne može biti ravnodušan prema ljudskim nastojanjima, prema nastojanjima za dobro. Kršćanin znade da su ljudi dobre volje unatoč grijeha još sposobni za plemenite stvari. Ali znade i za veliku slabost čovjekovu pred zlom i pred smrću, te da mu apsolutnu potrebu spasenja ostvaruje jedino Isus Krist.

Problem suradnje s deklariranim ateistima mnogo je teži. Surađivati u svemu s materijalistima praktično je nemoguće. Oni iz svega isključuju Boga.

Uvijek isto pitanje

Veliko pitanje da se znade, da li Bog postoji i da li je On početak i svrha svega.
Ako postoji, s njim smo povezani i ne može biti sretne izgradnje svijeta bez njega i protiv njega. Ako ne postoji, ljudima pripada da sami odluče o temeljima i zakonima o sudbini čovjekovoj. Bez Boga ljudi se vežu uz različite ideologije. Povijest nas uči, da se ideologije međusobno suprostavljaju i glože, a da svijet ne postaje bolji...

> *»Oni su od svijeta, zato po svjetsku govore, i svijet ih sluša. Mi smo od Boga. Tko poznaje Boga, nas sluša, a tko nije od Boga, ne sluša nas. Po tom poznajemo Duha Istine i duha zablude«*
> *(1 Iv, 4,5-6).*

JAVLJA LI SE BOG LJUDIMA?

Ako postoji Bog, dobar i svemoćan, i ako želi sreću ljudima i ako je dao svog Sina za spasenje ljudi, gdje su uspjesi? Trebali bi se pokazati bolji uspjesi, prigovara se vjernicima.

Zašto toliko neznanja, nerazumijevanja, nepriznavanja? U prošlosti milijuni ljudi nisu čuli, da se govori o Bogu. Danas, u mnoštvu na ulicama, kolodvorima, stanicama, tvornicama, uredima, tko misli na Isusa Krista? A što će biti sutra?

Svugdje neznanje i grijeh izgledaju sve jači. Zlo se širi, a Bog šuti. Gdje je Bog, zašto se ne javi?...

Božji poraz. Božja šutnja. Prigovor takve vrste udara na pouzdanje vjernika. Miješa se s njihovim vapajima: »Bože, kad ćeš pokazati svoju moć?«

Neznanje i nepriznavanje

Riječ Božju malo ih je čulo i prihvatilo. A drugi? Što će od njih biti? Što se tiče spasenja mnoštva, koje ne pozna Boga, znamo tri stvari. Bog ne odbacuje one, koji ga iz svega srca traže svjetlom razuma. Zatim, Krist je umro za sve ljude. Napokon, dao je naredbu svojim učenicima, da navješćuju spasenje po svemu svijetu. Ostalo je tajna Božja.

Ali Isus veli također, da su neki čuli za njega i odbacili ga. To je drama čovjekove slobode. Moderni ljudi izgledaju gluhi i slijepi. Sumnja

i nijekanje vrijednosti minirale su bitne istine. Svijet kao da triumfira.

Bog je nepoznat. Ljubav je prezrena. Božja ljubav! Božje djelo! U tim teškim uvjetima, gdje je jakost Crkve, gdje je njezino jedinstvo? Ne vidi se ništa! Tu je kriza i podjela. »Gospodine, spasi nas, izgibosmo!«

Hoćemo li očajavati? Ne! Jer znamo, da Bog ne ostavlja svoju Crkvu. U najcnjoj noći javljaju se sveci. Uvijek nam je moguće moliti i počimati da se sami obraćamo.

»Moji putovi nisu vaši putovi«

Božji su nacrti zaista nedokučivi. Što mi znamo? Što ljudi znaju? Mi slabo znamo snage u borbi. Nemamo ideje o »misteriju grijeha, nepravde i pokvarenosti«.

Mi smo poput Židova u Isusovo vrijeme: htjeli bismo vidjeli Božj uspjeh. Ljudski se uspjeh mjeri po triumfima: po broju glasova, po aklamaciji mnoštva. Bog tako ne radi. On voli skromnost i poniznost. Uspjehe uz poniženja. Isus se poništio. Postao je poslušan do smrti na križu. Na Veliki Petak neprijatelji su smatrali da je Isus poražen. Ali Bog spašava, što je izgubljeno uz prividni poraz. On izabire što je na oči slabo da donese pobjedu. Zašto? Isus poniženi, raspeti, napušteni na taj način pobjeđuje oholost! Poniznost, poništenje njegovo je oružje kojim pobjeđuje!

Nada

Jedna nas stvar tješi i krijepi. Sveto Pismo nas uči da je Bog uvijek radio na taj način. Naše zapomaganje zbog tjeskobe nije novost! U svim povjesnim razdobljima Izraela, vjernici su vapili: »Bože, kako ćeš nas dugo pustiti da trpimo od tlačitelja?«

Ponekad Bog šuti stoljećima. Kraljevi Izraela i judejski prelazili su u idololatriju. Sve je izgledalo izgubljeno... Onda se Bog javlja. Siromasi, koji nisu prestali vjerovati u Providnost, postaju hrabriji u nadi i pouzdanju. I situacija se okreće. Sila, koja je izgledala da tiumfira definitivno, ruši se i nestaje. Samo Božje djelo ostaje. Tako to ide iz krize u krizu. »Mali ostatak« spašava vjeru i nadu na čudesan način. Uz Božju pomoć!

Tako je tijekom duge povijesti Crkve. Rimsko carstvo, barbari, hereze, neredi i dekadence toliko puta imale su izgleda da će srušiti, uništiti Crkvu. Ali, Bog je jači, njegova pobjeda uvijek postiže uspjehe po siromašnim sredstvima i prividnim porazima.

A danas?

Istina, u naše vrijeme masovni fenomen ateizma pred našim je očima, što nazivlju »smrt Boga«. Materijalistička i ateistička ideologija zahvatila je pola kugle zemaljske. U drugim dijelovima svijeta Bog je isključen iz političkog, ekonomskog i kulturnog života. Još gore, ljudi žele biti gospodari života po svojim zamislima. Vjernici trpe tlačenje i vapiju: »Bože, nek dođe kraljevstvo Tvoje!«

Ipak, Bog ne spava. Crkva neće biti uništena. Milost Božja, pomoć Božja nije mrtva i Duh Sveti uvijek je na djelu. Svuda u svijetu mlade skupine vjernika prikazuju se kao žrtve ljubavi. Još ima svetaca i mučenika! Križ ostaje jedina nada čovjekova. Dok se god budu prikazivale svete Mise, Bog pruža spasenje. Na ljudski pogled sve izgleda izgubljeno, ali Božji su zahvati čudesni.

Kao i uvijek, Bog će imati zadnju riječ. Bezbožnici ne mogu uništiti Crkvu, jer Bog to neće dopustiti. Glas proroka i svetaca ne prestaje u srcima oživljavati kod vjernika sigurnost u konačnu Božju pobjedu. Kristova Majka Marija nije li u Fatimi, krajem I. Svjetskog rata rekla: »Napokon, moje će Bezgriješno Srce triumfirati!«

Tko zna, što će biti sutra?

Kršćanska nada ne može se uspoređivati s naivnim optimizmom. Ali znade da je budućnost na Božjoj strani!

Što će biti sutra? Tko zna Božje planove? Jesmo li već uoči kraja svijeta i ponovnog dolaska Kristova? Jesmo li uoči Božje intervencije, koja će biti signal novog i općeg misionarskog elana? Nitko to ne zna. Vjeronost i pouzdanje kršćanske su kreposti i ne mogu prevariti. »Dobro se moli, dobro trpi s pouzdanjem i Božja te Providnost neće ostaviti!«

Čujmo napokon što sv. Petar govori:

»Znajte ponajprije ovo: u posljednje će se dane pojaviti zlobni izrugivači. Povodit će se za svojim požudama i pitati: Što je s obećanjem njegova Dolaska. — Ne kasni Gospodin ispuniti obećanje, kako ga neki sporim smatraju, nego strpljiv je prema vama, jer neće da tko propadne, nego hoće da svi prispiju k obraćenju« (2 Pet 3,3-4. 3,9).

ZAKLJUČAK

Razumije se, da nismo iznijeli sve prigovore protiv kršćanske vjere, niti u potankosti odgovorili na postavljene prigovore. Ali iznesene misli pomoći će nam da bolje upoznamo svoju vjeru i da pomalo otkrijemo njezino bogatstvo i ravotežu.

Divna ravnoteža

Čin vjere nije slijepo pristajanje na suhu nauku bez života. Čin vjere veže objektivnu i historijsku stvarnost objave Božje i subjektivne težnje ljudi za životom i srećom.

Čin vjere odbija svaku opoziciju između istine i života. Dogme i mistike. Nastojanja razuma i jednostavnosti srca . . .

Tu ravnotežu, koju upoznajemo u činu vjere, moći ćemo otkriti i u odnosima između naravnog i nadnaravnog, između slobode i milosti, između pravde i ljubavi, pojedinačnog i općenitog, nacionalnog i internacionalnog. Ništa nije ostavljeno po strani. Nijedna vrijednost nije zanemarena.

Ta ravnoteža nije polovična!

Isus Krist, vrhovni svjedok, središte svih srdaca

Isus Krist, Bog i Čovjek, princip je te ravnoteže i izvor svake svetosti. On je odgovor na

sve prigovore. Naš razum iz njegovih usta saznaje tko je On, odakle dolazi i što želi. Naše srce gori od želje da mu se približimo, da ga ljubimo, da ga slijedimo, da se nikad od Njega ne rastanemo. Bez sumnje, takav susret Isusov bijaše s Ivanom, Šimunom, Andrijom, Magdalenom i drugima . . .

Isus je Vrhovni Svjedok! Njemu se govori: »DA«, ili »NE«! Prihvaćaju ga ili odbijaju! Nikad nitko nije govorio, kao što je On govorio. Sav naš život ovisi o našem odgovoru.

»Gospodine, vjerujem, ali umnoži moju vjeru!«

SADRŽAJ:

Kod izdavača mogu se naručiti i druga izdanja:

F. Weiser, SVJETLO PLANINA

F. Weiser, SIN BIJELOG POGLAVICE

F. Weiser, PUTOVANJE WALTERA KLINGERA OKO SVIJETA

W. Hünermann, SVEĆENIK PROGNANIKA

W. Hünermann, REDOVNIK MEĐU VUKOVIMA

K. Rahner, MILOST ĆE TO USAVRŠITI

R. de Navéry, SVEĆENIK KRVAVE HALJINE

L. Laurand, SVETI TARZICIJE

C. i O. Kaufmann, SUVREMENE DJEVOJKE I LJUBAV

Knjige u pripremi:

MISA UKRATKO PROTUMAČENA,

MOLITVE ZA DJECU I RODITELJE

Vjerovati za kršćanina ne znači oslanjati se na neku ideologiju, koja potječe od ljudi i nema velikog jamstva za život, nego pouzdano i ustrajno odgovarati Bogu koji sve ljude po Kristu poziva nudeći im pravi život koji vodi sreći, za kojom neodoljivo teži svako ljudsko srce.